

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Vuosikatsaus 2010

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

ELY-keskuksesta on rakentumassa aidosti uusi kehittäjäviranomainen

Vuoden 2010 toimintaa suunniteltaessa elettiin globaalin taantumun synkintä vaihetta. ELY-keskus suuntasi toimenpiteitä erityisesti taantumun vaikutusten minimointiin Pohjois-Pohjanmaalla. Taantuma vaikutti varsinkin 2009 ja 2010 alkuvuonna vahvasti viennin supistuttua aiheuttaen mm. työttömyyttä ja yritysten konkurssia. Tällä hetkellä talouden nousun merkkien voimistuessa näyttää, että Pohjois-Pohjanmaa on selviämässä taantumasta paremmin kuin uskallettiin toivoa. ICT- alan rakennemuutos on jonkin verran synkistänyt näkymiä, mutta muutoin vuoden 2010 lopun näköalat olivat positiivisemmat vuoden takaiseen verrattuna.

Pohjois-Pohjanmaan on erityisesti nuorten maakunta, positiivinen poikkeus harmaantuvassa Euroopassa. ELY-keskus on suunnannut huomiotaan nuoriin liittyviin avauksiin, erityisesti koulutukseen ja nuorten työllistymiseen. Nuorten työttömyys saatiinkin laskusuuntaan vuoden 2010 aikana.

Kuntarakenne on uudistumassa myös Pohjois-Pohjanmaalla. Suomen suurin kuntaliitos tapahtuu, kun Haukipudas, Kiiminki, Oulu, Oulunsalo ja Yli-I

yhdistyvät 2013. ELY-keskuksen rooli on tukea toimenpiteillään erityisesti aluerakenteen ja liikennejärjestelmien kehittymistä.

Kainuun alueella Pohjois-Pohjanmaan ELYllä on tehtäviä liikenteessä, maahanmuutossa sekä kirjasto-, liikunta- ja nuorisotoimissa. Näiltä osin Kainuun toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset, kuten kaivannaisteollisuuden kehittyminen ja Kajaanin opettajankoulutuslaitoksen lakkauttaminen, huomioidaan myös ELY-keskuksen toimenpiteissä.

Pohjois-Pohjanmaan ELY -keskuksen toiminta vuoden 2010 alussa käynnistyi nopeasti ja sujuvasti. Alkuvuodesta työskentely painottui toiminnan organisointiin sekä rakenteiden luomiseen ja kehittämiseen. Laajin kaikkia vastuualueita koskeva kehittämis työ on ollut hankintatoimen kehittäminen. Myös kolmen pohjoisen ELY-keskuksen yhteistyö käynnistettiin ja sen toteutuksessa on ollut mukana laaja joukko ELYjen johtoa ja asiantuntijoita.

Yhteistyö sidosryhmien kuten maakuntaliittojen ja AVIn kanssa on ollut tiivistä ja tuloksellista mm. varautumistoiminnan, rakennerahastojen ja ennakoinnin näkökulmasta. Myös alueellisten strategisten tavoitteiden yhteensovittaminen on onnistunut hyvin: yhteistyön tuloksena strategiset painopisteet on selkeästi määritelty alueen toimintaympäristö ja sen muutokset huomioiden. ELYn rooli on kirkastumassa ja ELYstä ollaan rakentamassa aidosti uutta kehittäjäviranomaista.

Toimintamenojen riittävyys ja valtion tuottavuusohjelma, joka supistaa henkilöstön määrää yli 20 prosentilla vuoteen 2015 mennessä, asettavat merkittävän haasteen myös Pohjois-Pohjanmaan ELYlle. ELY-keskuksen asiantunteva ja sitoutunut henkilöstö on avainasemassa toiminnan kehittämisessä. Lämmin kiitos yhteistyökumppaneillemme, asiakkaillemme ja henkilöstölle vuodesta 2010.

Matti Räinen, ylijohdaja

Työtä Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun kehittämiseksi

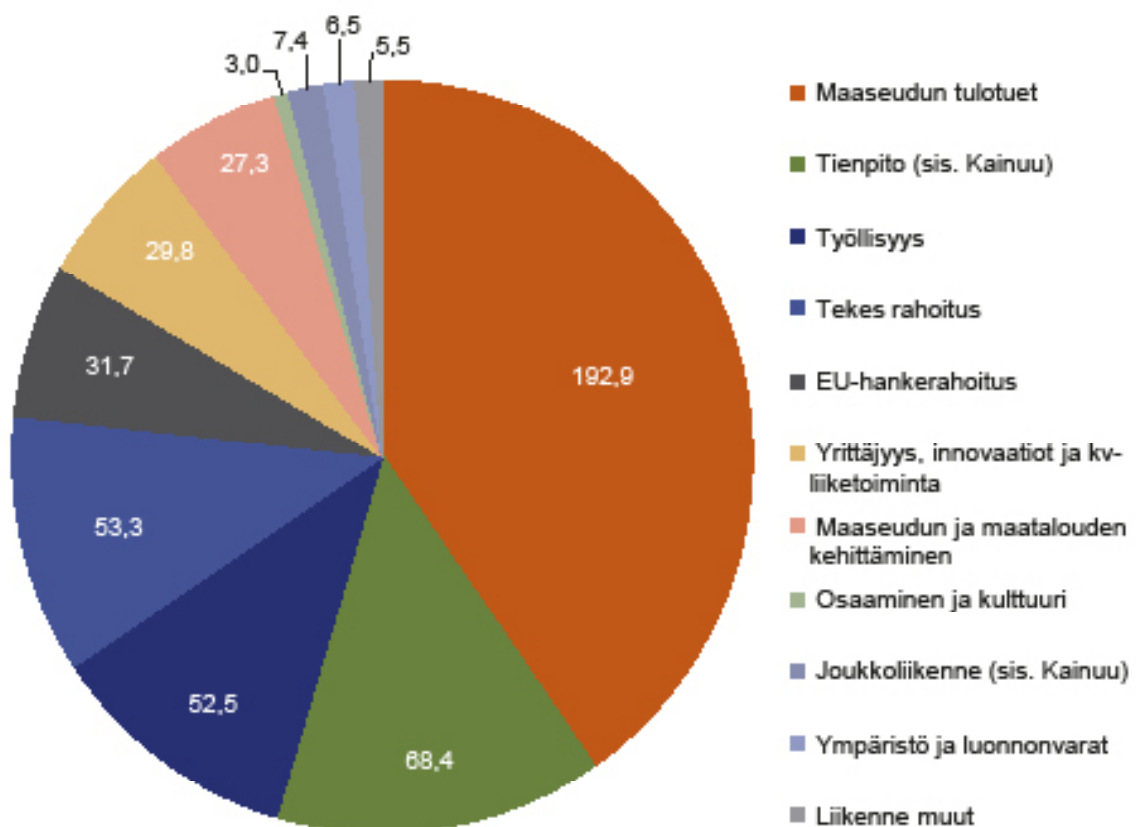
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus kohdisti ensimmäisen toimintavuotensa aikana runsaasti kehittämistoimia alueelle. Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun maakuntiin suunnattiin rahoitusta yli 470 miljoonaa euroa vuonna 2010 joko ELY-keskuksen tai sitä ohjaavien ministeriöiden kautta. Merkittäviä kehittämistoimia toteutettiin mm. nuorisotyöttömyyden vähentämiseksi ja liikennejärjestelmän kehittämiseksi.

ELY-keskuksessa työskenteli vuonna 2010 vajaat 400 henkilöä Oulussa, Ylivieskassa ja Kokkolassa. ELY-keskuksen alaisissa työ- ja elinkeinotoimistoissa (TE-toimisto) työskenteli noin 220 henkilöä. Pohjois-Pohjanmaan alueella toimi vuonna 2010 kuusi TE-toimistoa.

Henkilötyövuodet ELY-keskuksessa vuonna 2010 vastuualueittain ja erillisyyksiköittäin:

Elinkeinot, työvoima, osaaminen ja kulttuuri	123
Liikenne ja infrastruktuuri	59
Ympäristö ja luonnonvarat	124
Hallintoyksikkö	57
Strategiayksikkö	16
Yhteensä	378

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ja sitä ohjaavien ministeriöiden hallinnonalojen rahoitus Pohjois-Pohjanmaalle ja Kainuuseen vuonna 2010 (milj. euroa)

"Vuoden 2010 jälkipuoliskolla talouden nousun merkit alkoivat voimistua. ICT-alan muutokset koettelevat kuitenkin aluetta. Vuoden 2010 lopussa elinkeinoelämän odotukset yritystoiminnan ja työllisyyden kehityksestä olivat positiiviset. Liikevaihdot ovat kasvussa kaikilla päätoimialoilla. Vienti on lähtenyt kasvuun. Positiivisesta yleisvireestä huolimatta, yritysten ja toimialojen välillä on eroja, eivät-kä ihan kaikki ole onnistuneet karistamaan taantumaa vielä kannoiltaan."

Leila Helaakoski, johtaja

Elinkeinot, työvoima, osaaminen ja kulttuuri -vastualue

Yritykset alkoivat toipua taantumasta ja työllisyystilanne koheni hieman

Työttömyys laski Pohjois-Pohjanmaalla vuoden 2010 aikana 11,5 prosenttiin (2009: 11,8%). Pohjois-Pohjanmaan ELY suuntasi runsaasti rahoitusta ja TE-toimistojen työpanosta nuorisotyöttömyyteen, joka saatiinkin alueella laskuun. Nuorten, alle 25-vuotiaitten työttömien osuus työttömistä työnhakijoista oli vuonna 2010 keskimäärin 16,4 prosenttia. Sen sijaan pitkäaikaistyöttömyys paheni huolestuttavasti. Työttömien työnhakijoiden määrä laski eniten teollisuuden, rakentamisen sekä maa- ja metsätalouden aloilla. Työttömyys nousi keskimäärin hieman opetusalan, lasten päivähoidon, tietotekniikan ja sosiaalialan töissä. Vuonna 2010 Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus suuntasi työllisyyden hoitoon 52,5 miljoonaa euroa (v. 2009: 63,7 milj.€).

Yritystoimintaa tuettiin rahoittamalla yritysten investointeja, liiketoiminnan kehittämistä ja kansainvälistymistä vajaalla 30 miljoonan eurolla. Lisäksi alueelle kohdentui 53,3 miljoonaa Tekes-rahoitusta, jossa ilahduttavinta oli yritysrahoituksen kasvu. Palveluiden tavoitettavuutta ELY-keskus kehitti tiivistämällä yhteistyötä Finnveran, Finpron, Tekesin ja alueellisten toimijoiden kanssa. Starttirahalla on ollut kysyntää edellisvuosien tapaan, uusia yrittäjiä

aloitti starttirahan turvin viime vuonna lähes 600. Yritysten sopeutumista vuoden 2010 tilustilanteeseen pyrittiin edistämään mm. yhteishankintakouluksin. Lisäksi Oulun seudulle hankittiin PK-yritysten kehittämiskoulutusta, joissa yrityksellä on mahdollisuus saada erityiskoulutettu henkilö vetämään yrityksen toimintoihin liittyvää kehittämishanketta.

Maatalousyrittäjien kiinnostus Pohjois-Pohjanmaalla tilainvestointeihin on hienoisesta laskusta huolimatta edelleen maakuntien kolmen kärjessä. Maataloustukien valvonnoissa ELYssä kamppailaan lisääntyvien valvontamäärien kanssa. Tulotukia ja erilaisia avustuksia maksettiin alueen viljelijöille yli 200 miljoonaa euroa. Globaalin elintarvikemarkkinan muutosten heijastuminen kotimaan maatalousmarkkinoihin on viime vuosina lisääntynyt ja nopeutunut. Maataloustuotteiden hinnat ovat lähteneet nousuun. Pohjois-Pohjanmaan maatalouden suhteellinen osuus valtakunnassa on kasvussa. Maaseudun sosiaalista ja kulttuurista kilpailukykyä on kehitetty toimintaryhmien kautta. Pohjois-Pohjanmaan toimintaryhmät rahoittivat vuonna 2010 kymmenittäin eri puolella maakunnan maaseutua toteutettavia kulttuurihankkeita.

"Pohjois-Pohjanmaan rannikkoseudun tuulipuisto-hankkeet ovat tuoneet mukanaan ennätysmäisen määrän ympäristövaikutusten arviointihankkeita ELY-keskukselle. Nyt suunnitteilla olevien tuulivoimaloiden yhteenlaskettu energiantuotto ylittää jopa kahden ydinvoimalan kapasiteetin. Tuulivoimaloiden rakentamista varten tarvittava yleiskaavoitus on käynnissä useassa kohteessa. Kansallinen suo- ja turvemaiden strategia turvaa turpeen käytön merkittävänä alueellisena energialähteenä Pohjois-Pohjanmaalla."

Heikki Aronpää, johtaja

Ympäristö ja luonnonvarat vastuualue

Energia- ja ympäristö- ja luonnonvarat vastuualueella

Ilmastomuutoksen hillintään vaikuttavat energian tuotanto ja käyttö sekä kasvihuonekaasupäästöt. Samaan teemaan kuuluvat myös EU:n edellyttämä vesienhoidon toteuttaminen ja varautuminen tulvasuojeluun. Vuonna 2010 merkittävä energia- ja ympäristöpoliittinen toimi Pohjois-Pohjanmaalla on ollut varautuminen ydinvoimalan rakentamiseen. Ympäristöselvitykset, -arviointit ja kaavoitus on suoritettu loppuun hankkeen toteuttamisedellytyksiä silmällä pitäen. Pohjois-Pohjanmaalla on varauduttu myös tuulivoiman voimakkaaseen rakentamiseen ennätysmäärällä ympäristövaikutusten arviointia. Kolmas merkittävä seikka on kansallisen suo- ja turvemaiden strategian laatiminen, jossa aloitteen tekijöinä ovat olleet Pohjois-Pohjanmaan liitto ja ELY-keskus. Strategia turvaa turpeen käytön mahdollisuudet merkittävänä alueellisena energialähteenä Pohjois-Pohjanmaalla. Tämä näkyy myös lisääntyneinä YVA-tehtävinä. Koko Pohjois-Suomen mittakaavassa huomattava jätteenpolttolaitos on saatu rakenteille Oulussa. Myös vesivoiman käytön tehostaminen on ollut esillä.

Valvonta ja kaavoitus ovat ympäristöasioissa ELY-keskuksen merkittävät työkalut. Sekä teollisuus- ja turvetuotannon että maatalouden ympäristölu-

pia valvotaan vakiintuneen ohjelman mukaisesti. Merkittäviä lupaehtojen ylityksiä ei ole tapahtunut. Kaavoituksella voidaan vaikuttaa tehokkaasti yhdyskuntien energian kulutukseen ja kasvihuonekaasupäästöihin. Yleiskaavoitus on ollut vilkasta ja suuntaus yhdyskuntarakenteen tiivistämiseksi on saanut yleisen hyväksymisen. Uudet rakentamismääräykset ovat kiristäneet lämmöneristysvaatimuksia 20 prosentilla kuluneen vuoden alusta lukien uudistuotannossa ja peruskorjauksissa.

Vesienhoitosuunnitelmien toimeenpano on käynnistynyt koko maakunnassa toimintaan osoitettujen keinojen ja resurssien puitteissa. Merkittäviä keinoja ovat ympäristölupapäätökset ja maatalouden ympäristötuki. Useat siirtoviemäri- ja vesistökuunnostushankkeet vaikuttavat myös suotuisasti vesien hyvän ekologisen tilan saavuttamiseksi suunnitelman mukaisesti. Myös EU-rakennerahastotuki on auttanut hankkeiden toteuttamisessa. Tulvariskien hallintaan liittyviä selvityksiä ja toimenpiteitä on jatkettu. Tulvariskien alustavat arviointit on laadittu vesistötulville kaikista alueen vesistöalueista ja meritulville koko rannikkoalueesta.

"Vuonna 2010 käynnistettiin Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Keski-Pohjanmaan yhteisen liikenne-strategian laatiminen sekä panostettiin maankäytön suunnittelun ja liikennejärjestelmä-suunnittelun yhteistyön tiivistämiseen. Liikennejärjestelmän kehittämiselle haasteita tuovat vähenevien määrärahojen lisäksi myös kuntarakenteen muutos sekä alueen suurhankkeet. Tieverkon kunnon, liikenneturvallisuuden ja muiden tulostavoitteiden osalta päästiin kuitenkin vielä vuonna 2010 ennakoitua parempaan tulokseen, johtuen kireästä tienpidon urakoiden kilpailutilanteesta."

*Matti Ränä, ylijohtaja
Liikenne ja infrastuktuuuri -vastuualue*

Toimivan liikennejärjestelmän perusta on maankäytön ja liikenteen yhteensovittaminen

Liikennestrategia (KAKEPOLI -hanke) tuottaa tietoa muun muassa Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan sekä Kainuun maakuntakaavan uudistamiselle. Tässä suunnitelmassa ELY nostaa esille seuraavat investoinnit lähivuosina toteutettaviksi: Seinäjoki-Oulu radan parantaminen, joka toteutetaan asteittain vuoteen 2015 mennessä. Hankkeen uskotaan parantavan merkittävästi myös maantie-liikenteen turvallisuutta rekkaliikenteen vähetessä. Myös valtatie 4 kehittäminen Oulun ja Kemian välillä sekä Oulun meriväylän syventäminen parantavat alueen saavutettavuutta. Oulun kaupunkiseudun kehittämisessä keskeisintä on maankäytön ja liikenteen yhteen sovittaminen.

Liikennejärjestelmän kehittäminen ja tiestön ylläpito kamppailee vähenevien määrärahojen kanssa. Vuonna 2010 Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun alueen tienpitoon käytettiin 68,4 miljoonaa euroa. ELY-keskus panostaa edelleen tiestön ja siltojen ylläpitoon, liikenne-turvallisuuteen ja joukkoliikenteen toimintakykyyn.

Liikenneturvallisuustoimissa Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun maantiestöllä painottuvat pienet,

tehokkaat toimenpiteet kuten ajonopeuksien hidasteet ja palautetta antavat tiemerkinnot. Rahoituksen niukkuudesta huolimatta vuoden aikana saatiin toteutettua tärkeitä kevyen liikenteen turvallisuutta parantavia hankkeita, esimerkkinä Limingan taajamajärjestelyt. Vuoden 2010 aikana käynnistettiin myös Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun maakuntien alueellisen liikenneturvallisuustyön toimintatapojen jatkaminen aluehallinnon uudistuksen jälkeen. Toimiva viranomaisten ja sidosryhmien välinen yhteistyö on keskeinen tekijä mm. kuntien liikenneturvallisuuksien kannustajana.

Asiakkaat ovat tyytyväisiä Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun päätieverkon palvelutasoon. Kaupunkiseutujen sisääntuloteillä ilmenee ruuhka-aikoina sujuvuusongelmia. Tienkäyttäjien palautteen mukaan tyytyväisyys parani pääteiden hoitoon, tilaan ja kuntoon talvikaudella 2010. Joukkoliikenteen palvelutaso on hyvä talviaikana Oulun kaupunkiseudulla Oulun keskustaan suuntautuvassa liikenteessä. Suurin kritiikki kohdistuu alemman tieverkon, erityisesti soratiestön kuntoon. Puunkuljetusten kannalta suurin ongelma on keväinen kelirikko aika.

"ELY-keskus on merkittävä alueen kehittäjä ja rahoittaja. ELYllä on erittäin laaja valikoima palveluita erilaisiin asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden tarpeisiin. Olemme myös merkittävä EU-rahoituksen myöntäjä, kuluvalle ohjelmakaudella ELY -keskus on rahoittanut EU:n rakennerahastoista jo noin 300 hanketta."

*Riitta Ilola, yksikön päällikkö
Strategiayksikkö*

ELY-keskuksen strategia vastaa toimintaympäristön haasteisiin

ELY-keskuksen strategiatyö yhteensovittaa valtakunnallisia ja alueellisia kehittämistavoitteita. Strategia painottaa alueen yritystoiminnan, liikenteen, ympäristön, maaseudun ja työllisyyden kehittämistä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. ELYjen toiminnassa johtavaksi ajatukseksi on nostettu asiakkuus ja myös sen kehittämisessä olemme päässeet hyvän vauhtiin.

ELY-keskus rahoitti EU:n rakennerahastoista v. 2010 yli 50 uutta hanketta. Hakemusten määrä kasvoi selvästi edellisvuodesta. Rahoitusta sidottiin erilaisiin EU-hankkeisiin noin 22 miljoonaa euroa. Keskeisiä painotuksia hankkeissa olivat mm. nuorten työllistyminen ja yritysten omistajanvaihdosten ja kansainvälistymisen edistäminen.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen strategiset painotukset 2010 - 2011

Nuorten työllistymisen edistäminen

Yritysten omistajanvaihdosten sekä kasvun ja kansainvälistymisen edistäminen

Ilmastonmuutoksen hillintä

Alueen suurhankkeisiin varautuminen (ydinvoima-, kaivos- ja energiahankkeet)

Merkittävien liikennehankkeiden edistäminen
(Seinäjoki-Oulu rata, valtatie 4. kehittäminen ja Oulun meriväylä)

ELY-keskuksen asiakaslähtöisyyden kehittäminen

Tapahtumia 2010

Pohjois-Pohjanmaan maahanmuuttostrategia 2015 julkaistiin marraskuussa 2010. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen julkaiseman strategian kokosi ELY-keskuksen työperäisen maahanmuuton edistämishanke. Kuva: Studio Ilpo Okkonen.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksessa kiinnitettiin runsaasti huomiota sisäiseen viestintään ensimmäisenä toimintavuotena. Koko henkilöstön kattavien infotilaisuuksien lisäksi pidettiin vastuuluekohtaisia henkilöstöinfoja lähes joka kuukausi. Kuva henkilöstöinfosta elokuussa 2010.

Valtion ympäristötalo
Veteraanikatu 1, Oulu

Valtion liikennetalo
Veteraanikatu 5, Oulu

Valtion elinkeinotalo
Viestikatu 1, Oulu

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Veteraanikatu 1

PL 86, 90100 OULU

puh. 020 63 60020

www.ely-keskus.fi/pohjois-pohjanmaa

Veteraanikatu 5

90100 OULU

Viestikatu 1

90100 OULU

Valtakatu 4

84100 YLIVIESKA

www.ely-keskus.fi